

Lîsteya FAQ (Pirs, Bersiv, Daxwaz) (Rewş: 31.08.2020)
li ser rewşa heyî ya li dibistan/Kitas (dayîn)
Di pandemiya Koronayê de

Sala nû ya Kita/dibistanê hemî li ser pandemiya Koronayê ye. Pirsên ku ji mamoste, dêûbav û xwendekaran pir caran têne pirsîn li jêr têne bersivandin, daku ji lêkolîn an lêpîrsînên demdirêj werin jêrevîn. Di rewşên bilez de, ji kerema xwe bi jimara navendî 0241/510051 an infektionsschutz@staedteregion-aachen.de re têkilî çê bikin.

1 Heke guman li enfeksiyona COVID 19 hebe, li navendên Kita/dibistanan çî gav têne avêtin?

Tedbîrên rêxistinî yê wekî hewcedariyên karantînê ji bo kes, kom, çîn, pol an jî girtina sazgehê an beşên wê tenê li gor fermanek ji wezaretê tenduristiyê û piştî lêpîrsîna kesane ya rewşê têne bicihkirin.

Di rewşa "sermaya" normal de, dêûbav/welî dikarin ji destpêkê re, li malê 24 demjimêran çavdêriya zaroka xwe bikin. Ger başbûnek hebe û gilî çênebin, zarok wê hingê dikare careke din serdana sazgehê bike. Diagrama jêrîn ji bo dêûbavan alîkar e:
<https://www.schulministerium.nrw.de/system/files/media/document/file/Erkrankung%20Kind%20Schaubild.pdf>

Di rewşên ku nîşanên nexweşiyê (wekî tayê, kuxika hişk, pîrsgirêkên nefesê, windabûna tama/bêhnê, êşa qirikê an laş, dilrabûn/vereşîn, zikêş), kesê pêwendîdar divê teqez li malê de bimîne. Ger nîşanên wusa xuya bikin, divê dêûbav ji hêla rêveberiya dibistanê/Kita ve di derbarê pêdiviyên pêwîst ji aliyê bijîjkek malbatê an doktorê zarokan werin agahdar kirin. **Qarantîn û îzolasyon** – her wusa bi kesên pêwendîdar jî – **tenê piştî talîmatên pêwendîdar ên daîreya tenduristiyê dê bêne bicîh anîn.**

2 Heke zarokek dibistanê/Kita testa SARS-Cov2 yê wî/wê erênî be, dê çî bibe?

Di mijara navendên lênihêrînê Kita û dibistanan de (di xebata normal de bêyî navbirê fîzîkî û maskeyê), heke rewşek erênî bi nivîskî were pejirandin dê beşên sazgehê werin girtin heya ku hemî dozên K1-ê neyên diyarkirin, têkilî danîn û qerentîn kirin. **Lênihêrîn tê girtin ku koma herî piçûk a gengaz** (girêdan bi enfeksiyonê) **were girtin**, her wusa bi gelemperî klasên dibistanê ya têkildar an jî di navendên lênihêrînê Kita yê komên cuda de, koma pêwendîdar. Ji ber vê yekê,

wekî mînak Li KiTas, her ku gengaz be divê komên cuda di lîstika serbest û hwd de werin parastin.

Ger qaîdeyên navbirê fîzîkî û paqijiyê hatibin pêgirtin, li pey pêşniyarên RKI, li dibistanê tu kesên têkiliyê K1 (kesên têkiliyê nêzîk) nayên hêvî kirin. Dema ku navbirê fîzîkî ji 1.5 m kêmtir be ev bi taybetî rast e heke maskeyê dev-poz (maskek rojane hwd.) were lixwekirin. Ji bo destnîşankirina vê yekê, ji hêla daîreya tenduristiyê ve bi rêveberiya dibistanê re têkilî tê dayin. Di rewşên wusa de, ji bo şopandina çêtir belgeyên planên rûniştinê ya di klasan de pêdivî ye.

Daîreya tenduristiyê her gav bi kesê/a ku erênî an weliyê wî/wê yê qanûnî têkiliyê çê dike û dipirse gelo di hawîrdora taybetî an ya pisporî/dibistanê de têkiliyên nêz hene an na.

Hejmara mirovên K1-ê li qada dibistanê bi piranî bi paqijiya dibistana pêwendîdar ve girêdayî ye. Çi qas komên kêmtir tevlihev bibin û qaîdeyên AHA-yê bêtir werin birêvebirin, hejmara têkiliyên nêzîk hindiktir e.

Temîn karên navendên lênihêrînê Kita an dibistanê ji hêla rêveberiya daîreya tenduristiyê ve tên agahdarkirin.

Ji ber ku daîreya tenduristiyê bi her kesê nanivîskirî ên K1 re têkilî datîne û tedbîrên pêwîst digire, di vê navberê de hewceyî lêpîrsînan tune.

Nîşe: Pêdivî ye ku meriv pê ewle bibe ku navê dozek erênî ji ber sedemên parastina daneyê nayê derbas kirin, heke bi tenê razîbûna kesê/a têkildar/welî bi zelalî ber dest be. Ger rêvebir navê navxweyî zanibe ev jî derbas dibe.

3 Heke mamosteyek/perwerdekarek ji bo testa SARS-Cov2 erênî be, dê çi bibe?

Heman tişt ji bo karmendên dibistan û navendên Kita jî derbas dibe.

Lêbelê, pêdivîye karmendan û nemaze di mamosteyên jûreyan (mamosteyên jûreyan, civakî û hwd.) divê bal were kişandin li gorî rêzîknameya navbera fîzîkî û girtina dev-poz bi maskeyan. Rêzeya navbera fîzîkî tête pêşîn kirin; Plana rûniştinê ya sabit û belgekirî jî li vir pêdivî ye.

Heke karmend ji qadên bi rîsk rêwîtiyê bikin hişyariya taybetî tê kirin. Di rewşên wusa de, bi tundî tê şîret kirin ku hûn rûyê xwe bigirin an jî bi başî rêzîkên qaîdeyên navbera fîzîkî berçav bigirin.

Divê jûreyên karmendên mamostetiyê wekî klasan bi rêkûpêk û baş werin badar kirin.

Hilgirên sereke yên enfeksiyonê li navendên Kita/dibistanan de kesên mezin in – wekî mînak di civînên tîmê de an di dema bêhnvedanê de! Pêdivî ye ku bi rêkûpêk baldariyek eşkere li gorî rêzgirtina rêzikên AHA were çê kirin!

4 Pêşniyarên ji bo klasên perwerdehiya laşî/avjeniyê çi ne?

Pêdivî ye ku perwerdehiya laş heya derketina payîzê li derve wekî pêşîn were dayîn.

Ba guherîna salonên werzîşê girîng e, badar kirina birêkûpêk pêdivî ye. Ji ber ku rîska enfeksiyonê ya bi rêya enfeksiyona şemitok kêr e, divê destikên derî û rûkên têkiliyê yên bi vî rengî li şûna paqijkirina berfireh bi rengê hedefdar werin dezenfekte kirin. Amûrên werzîşê dikarin bi hev re werin bikar anîn, lê paqijkirina alavan berî û piştî karanîna û şuştina destên xwendekaran pêdivî ye.

Divê dersên avjeniyê li salonan ji ber pirsgirêkên taybetî (îhtimalên trafîkê beşdarbûyan bi mêvanên din re, veguhastina dibistanê ji bo salonê, rewşa odeya guherîna ...) divê heya betlaneyên payîzê neyên dayîn.

5 Ger xwendevanek/mamosteyek ya dibistanê an zarok/perwerdekarek Kita li navendên Kita ji bo testa SARS-Cov2 erênî be, ev dibistan/ navendên Kita têne girtin?

Daîreya tenduristiyê li ser karantî /îzolekirina zarokan, xwendevanan û xebatkarên hînkariyê/perwerdekaran li gorî tedbîrên paqijiyê yên dibistanan/navendên Kita biryar digire.

Dibistan:

Heke ne diyar e ka qaîdeyên paqijî û navbera fîzîkî di rewşên takekesî de hatine dîtîn, gerek ev komên/klasên diyarkirî ji klasan werin dûrxistin. **Daîreya tenduristiyê li ser vê biryarê dide.** Di vê navberê de, daîreya tenduristiyê dê kesên bi têkiliyê yên nêzik diyar bike (li jor binêrin). Vana di karantînê de têne danîn. Dûv re xwendekar/mamosteyên din dikarin dîsa beşdarî klasê bibin. Ji kerema xwe bala xwe bidin ku tenê di mijara tedbîrên ku ji hêla daîreya tenduristiyê ve hatine emir kirin de, windabûna dahatê li gorî IFSG ji bo dêûbavên xwedîker gengaz e.

Kita:

Ji ber ku navbera fîzîkî li KiTas nayên girtin, dê komek ji hêla daîreya tenduristiyê ve were girtin. Zarok/mamosteyên di vê komê de bi gelemperî wekî kesên

têkiliyê yê nêzîk (K1) têne dîtin û di karantînayê de têne bicihkirin, ji ber ku ji bo her endamek a komê 15–deqçe têkiliya nêzîk ("rû bi rû") tê hesibandin. Ma zarokên vê komê – wekî mînak, bi komên din re ketin têkiliyê, daîreya tenduristiyê dê biryar bide ka gerek tevahiya sazgeh were girtin an na. Ev pîvandin ji bo domdariya şopandina kesê têkilî derbas dibe û tenê were dîrxistin heke ji hevdîtina komên di lîstika azad an bûyerin din de têkiliyên nêzîk neyên çê bûn.

6 Ger xwendekarek/mamosteyek jibo testa SARS–Cov2 erênî derkeve, ma divê tuwalet, kargeh an maseyên ji hev cuda werin dezenfeksiyon?

Na. Lêbelê, paqijkirina hûrgulî ya hemî cihên ku têne bikar anîn hewce ye.

7 Kangî an çawan kesê/a têkildar di derbarê testê de wekî kesê têkiliyê yê pileya 1–ê tê agahdar kirin?

Heke komek/klasek were girtin, dêûbav/weliyên zarokên ku wekî kesên têkiliyê yê pileya 1–an têne destnîşankirin, di derbarê tedbîrên pêşerojê de têne agahdar kirin. Nameyek agahdariyê ya ji daîreya tenduristiyê bi çend zimanan tê amadekirin û pêdivî ye ku bi riya rêveberiya dibistanê/lênihêrînê Kita li dêûbavan were belav kirin. Ew agahdarî li ser karantîn, windakirina dahatên dêûbavên lênêrînê û ceribandina testê wekî kesek pêwendîdar ku ji hêla ekîbek ji daîreya tenduristiyê ve tê bicihkirin, vedihewîne.

8 Maskên ku ji hêla dewlet/şaredariyan ve têne amadekirin, dê çawa li dibistanan têne bikar anîn?

Maskeyên FFP2 yê ji bo karmend û xwendekarên hînkariyê ji hêlarêveberiya dibistanê ve têne rêve kirin û wekî rezervanek têne bikar anîn. Bi dîtina dijberiya henasedan ya berbiçav, divê maskeyên FFP2 tenê wekî vebijarkek duyemîn werin bikar anîn, nemaze ji bo xwendekarên piçûk. Maskeyên rojane parastina têr pêşkêşî dikin – heke ew ji hêla her kesên têkildar ve bi domdarî werin hilgirtin!

9 Testên ne–bûyer–têkildar ji hêla mamosteyan ve çawa têne kirin?

Hemî karmendên dibistan û navendên Kita – bêyî kardêr çi hebe – her 14 rojan carek ji derveyî ceribandînên xebatê xwedî testên dixwestî ne. Forma têkildar ji–bo hemî karmendan ve ji hêla rêveberiya Kita/dibistanê ve tê dagirtin. Test ji hêla bijîşkên niştecihve têne kirin. Daîreya tenduristiyê ne berpirsyar e.

10 Li ber sînorên berbiçavên kantînen dibistanê çawa têne xebitandin?

Li kantînen dibistanê, timûtim ne mimkûn e ku navbera fîzîkî yê hewce werin ragirtin. Demên xwarina dorpêçkirî an xwarina pakêtkirî ji bo xwarinê di klasan

de alternatîveke. Vebijarkên zêdekirina avêtinê yên ji bo xwarina mayî divê li polan/klasan werin peydakirin û vegerandina firaxan were rêxistin kirin. Rêveberiya dibistanê li ser dabînkirina xwarinê biryar dide. Pêşniyarên cihên rûniştinê yên sabît têne pêşniyar kirin (wekî mînak ji bo her polê/klasekî).

11 Ma amûrên hînkirinê yên wekî mîkroskop û hwd dikarin werin bikar anîn?

Li vir eynî rêzikan wekî alavên werzîşê derbas dibe. Bikaranîna alavan ji hêla xwendekarek ve gengaz e, divê berî û piştî bikaranîna alavan pêdivî ye ku bi dermana paqijkirina şil were dezenfekte kirin an paqij kirin. Wekî din, pêdivî ye ku xwendekar berî û paşê jî destên xwe baş bişon.

12 Pêdivî ye ku ew çawa were badar kirin?

Guherîna hewayê jûreyê bi îhtîmalek mezin bi riya baguherîna bibandor a bayê pêk tê. Dema Guherîna hewayê divê derî pencere 5–10 deqeyan bi qasî ku mimkun be fireh bin û werin vekirin. Guherîna hewayê bibandor piştî her dersa dibistanê (45 deqeyê) ji pencereyên bi domdarî zeliqandî girîngtir bi bandor e (û bi enerjî jî hestiyartir e). Pêdivî ye ku tevgera hewayê ya domdar bi taybetî di demsala sar de bê jêrevîn.

13 Heke sepana koronayê hişyariyek werdigire dê çi bibe?

Kesek ku li ser sepana koronayê hişyariyek werdigire dikare **tavilê** bi Doktorê malbatê test biciribîne, ango serbixwe ji heke ev kes di vê dema dawî de di çarçova testa 14 rojî ya karmendên dibistanê test pêk anîye. Tenê daîreya tenduristiyê li ser karantînek fermî biryar dide.

Ji kerema xwe rêzîknameyên nameya dibistanê ya heyî jî binihêrin:

<https://www.schulministerium.nrw.de/ministerium/schulverwaltung/schulmail-archiv/archiv-2020/31082020-informationen-zum-schulbetrieb>

Rewş: 31.08.2020 – ev navnîşa FAQ-ê bi rêkûpêk tête nûve kirin û dikare di portalê Herêma bajarê de were dîtin (www.staedteregion-aachen.de) di bin sernavê "Aktuelles zum Coronavirus " tê daxistin.

Agahdariya bêtir li:

<https://www.schulministerium.nrw.de/themen/schulsystem/angepasster-schulbetrieb-corona-zeiten>

<https://www.mags.nrw/coronavirus>